

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK I., ČÍSLO 1

7. ŘÍJNA 2004

(za dobrovolné příspěvky)

Jako je mnoho druhů pronásledování, tak je také mnoho druhů mučednických svědectví. Denně jsi Kristovým svědkem. Pokouší-li tě duch smilstva, ale ty myslíš v bázni na budoucí Kristův soud, a proto nechceš poskvřnit čistotu duše a těla: jsi Kristův svědek. Pokouší-li tě i duch lakoty, aby ses zmocnil majetku slabého, abys porušil práva bez-

branné vdovy, ale ty máš na paměti Boží přikázání, a proto se rozhodneš spíše poskytnout pomoc než spáchat bezpráví: jsi Kristův svědek. A takové svědky chce mít Kristus kolem sebe, jak je psáno: *Sirotku pomozte k právu, zastáňte se vdovy*, praví Pán. Pokouší-li tě duch pýchy, ale ty máš soucit, vidíš-li bezmocného a chudého, a chceš být raději po-

korný než zpupný: jsi Kristův svědek. A co hlavní, nevydáváš svědectví jenom slovy, ale i skutkem. Kdo je totiž hodnověrnější svědek než ten, *ktejž vyznává, že Ježíš přišel v těle*, a to tím, že plní příkazy evangelia? Neboť, kdo slyší, ale nejedná podle toho, zapírá Krista; i když ho vyznává slovem, skutky ho zapírá.

Z výkladu sv. Ambrože, biskupa, na žalm 119

Smrt Západu? Pozor na pohodlnou pasivitu!

Český překlad knihy amerického izolacionisty Patricka Buchanana „Smrt Západu“ vyvolal i u nás kromě pozitivních reakcí i staronové úvahy o blízkém konci světa

Už v 19. století poukazoval anglický kazatel Rev. John Nelson Darby na blížící se konec světa, na sedmi-leté velké soužení, na bezprostřední vzkříšení pravých křesťanů, na nanebevzetí vlastní mocí.

Katoličtí teologové to považují za škodlivé. Jezuita P. Gerald O'Collins poukázal na to, že takové představy vedou k pasivitě, zatímco katolický přístup by měl pomáhat lidem „k aktivní naději“. Dominikán P. Georges Cottier připomněl, že katoličtí myslitelé se vždy vyhýbali určování doby konce světa; on osobně se domnívá, že nemá valný smysl mluvit o druhém příchodu Kristově, dokud jsme nesplnili jeho úkol hlásat evangelium všem národům.

Katechismus s odvoláním na Kristova slova z evangelia nenabízí žádný časový údaj o posledních dnech.

Papež na toto téma hovořil v září roku 2002; citoval proroka Izaiáše („všechny národy budou proudit k Hospodinově hoře“) a řekl, že konec času přinese „záraz, na který celé lidstvo čeká“. To je zdravé očekávání, díky němuž mohou lidé zvednout oči nad každodenní rutinu, ale neznamená, že se vzdáme tohoto světa. Tato vize naopak volá lidi k úsilí o spravedlnost a mír ve světě.

Už na konci křesťanského starověku psal svatý Augustin své dílo „O Boží obci“ v situaci, kdy autoři jeho doby hovořili o blížícím se posledním soudu. Ale Augustin zvolil jinou perspek-

Foto: dejimah.com

tivu: obrátil se k žalmům, k jejich lásce k věcem budoucím, nezvolil strach, ale lásku ke vzdálené vlasti, k městu Božímu.

Odvaha a láska k budoucnosti – to je katolický postoj. K módním katastrofickým vizím, které nám nijak nepomohou, jsou katoličtí teologové kritičtí. Jsme, jak říká Augustin, občany Nového Jeruzaléma, a naše naděje je před námi.

Michaela Freiová
michaela.freiova@catholica.cz

PODĚKOVÁNÍ

Vážení čtenáři, děkujeme za Vaši podporu, která umožňuje postupné zrození RC Monitoru. Vzhledem k Vaším dotazům upřesňujeme, že náklady při současném počtu výtisků (4000 ks) činí na jedno číslo přibližně 10 Kč. Jsme rádi, že řada z Vás tento projekt přivítala a doufáme, že s Vaší podporou budeme moci i nadále pokračovat.

ZPRÁVY

Proti terorismu na domácí frontě

Pro server *Christianity Today* napsal publicista Charles Colson článek, který označuje spory o morálce za domácí frontu boje proti terorismu. Islámští militanti jsou motivováni hněvem na západní dekadenci. I když se na ní běžní Američané nepodílejí, tolerují svinstvo (trash) v televizi, pornografii na internetu a dovolují zabíjet nenarozené děti. Tím, že Senát procedurálně odbyl ústavní dodatek o manželství,

dodal další morální zbraně hromadného ničení teroristické frontě.

„Když přinášíme do Iráku svobodu, musí to být svoboda natolik atraktivní, že osloví i ostatní muslimské země,“ říká Colson. Ochrana manželství v zájmu dětí je sama o sobě důležitá, vysvětluje Colson, ale je to také ochrana Západu proti těm, kdo chtějí zneužít jeho morální krizi.

Christianity Today

Biskup Krenn odstoupil

Biskup diecéze Sankt Pölten v Rakousku odstoupil. V rozhovoru s deníkem *Standard* řekl, že neodstupuje ze zdravotních důvodů, ale na přání papeže. „V žádném případě neodstupuji kvůli veřejnému nátlaku, ten bych ještě dlouho vydržel,“ řekl biskup. „Ale od začátku jsem říkal, že udělám to, co papež řekne.“ Kauzu semináře odmítl komentovat.

Kathnet

„Vlády musejí kontrolovat působení agentur OSN“

Kardinál Renato Martino, předseda papežské rady *Justitia et Pax*, a nynější prezident vatikánské delegace v OSN arcibiskup Silvano Tomasi žádají vlády, aby pečlivěji sledovaly působení agentur OSN ve svých zemích. Ty, které prosazují potraty, jednájí proti mezinárodním smlouvám.

Podnětem k prohlášení je prezentace nejnovější zprávy Populačního fondu: i v době, kdy „populační zima“ děsí celý svět, straší UNFPA „demografickou explozí“ a považuje děti za překážku rozvoje a čistého životního prostředí. Tento postoj je přítom v rozporu i s Akčním programem konference OSN v Káhíře, řekl kardinál Marti-

no, který reprezentoval Vatikán v OSN 16 let. Dodal, že Clintonova administrativa prosazovala potraty velmi radikálně.

„Přesto jsme nakonec dosáhli konsensu o článku 8.25 Akčního programu, který jasně říká, že potrat nelze považovat za prostředek plánování rodiny,“ řekl kardinál Martino. „Přesto se každá další konference až po Johannesburg v roce 2002 pokoušela znovu nastolit otázku potratu.“

„Vlády musejí kontrolovat, jak tyto agentury používají peníze jejich občanů a poukázat na každé porušení článku 8.25 Akčního programu z Káhíry. ... Ze stejného důvodu pozastavil Sva-

tý stolec své příspěvky Dětskému fondu OSN. ... Je třeba mít na paměti, že agentury OSN mají jen exekutivní pravomoci a nesmějí překračovat mandát daný dokumenty, jež podepsaly vlády,“ vysvětlil kardinál Martino.

Arcibiskup Tomasi řekl, že chudé země nejsou nutně přelidněné, některé mají dokonce nedostatek obyvatel. Nejdůležitějším zdrojem rozvoje jsou tvůrčí schopnosti lidí. Pro rozvoj je především potřeba lidí vzdělávat, nebránit politicky distribuci zdrojů a umožnit rozvojovým zemím přístup na mezinárodní trhy.

Zenit

Pronásledování křesťanů

Vietnam: Zástupci vietnamských domácích sborů podnikli dosud nevídaný krok – 27. září doručili do Hanoje petici, žádající vedení vietnamské komunistické strany o větší svobodu náboženského vyznání v zemi.

Petice byla podepsána jménem tisíců protestantských křesťanů z celé země. „Jsme lidmi, kteří složili veškerou svou důvěru v živého Boha,“ uvádí se v dokumentu. „Právě díky této opravdové víře v Boha byly životy milionů Vietnamců proměněny k lepšímu, a významně přispěly ke zlepšení společenského a duchovního života naší vlasti.“

Petice vyzývá vládu k ochraně ústavních práv křesťanů, ukončení diskriminace věřících z domácích společenství a vytvoření příznivých podmínek, aby křesťané mohli praktikovat náboženství v souladu s pravidly svého vyznání.

Pákistán: Třiatřicetiletý Yousaf Masih, protestantský pastor v pákistánské provincii Sindh, se pomalu zotavuje z nedávného únosu, při kterém mu útočníci s plnovousem aplikovali drogy a surově jej bili. K únosu došlo v neděli 12. září večer.

Muslimští únosci Masihovi řekli, že jde o pomstu za vojenskou přítomnost Spojených států v zemi a nařídili mu přestat s „modlitbami za muslimy“ v jeho baptistickém sboru v Jacobabadu. Útočníci jej po dvou dnech zadržování vysadili u cesty na místě vzdáleném téměř 1 000 km.

Masih je ženatý, má dvě malé děti a v současné době je mu poskytována lékařská péče. Jedná se již o druhého protestantského pastora v Pákistánu za poslední čtyři měsíce, kterého unesli a mučili islámští extrémisté.

Compass Direct,

www.compassdirect.org/www.prayer.cz

Noví blahoslavení

3. října papež vyhlásil za blahoslavené pět mužů a žen – služebníků Božích. Jejich společným rysem je pokora vůči Božímu slovu a úcta k eucharistii.

P. Joseph-Marie Cassant (1878-1903), trapista, se opíral o kontemplaci utrpení Páně.

Anna Kateřina Emmerichová je prožívala na vlastním těle.

Misionářka Maria Ludovica de Angelis (1880-1962) zasvětila celý svůj život službě bližním v Argentině a rozjímání Boží slávy.

Císař Karel Rakouský se pokusil uzavřít mír uprostřed první světové války. Papež Jan Pavel II. připomněl, že císař Karel I. ve svém osobním i veřejném životě následoval všeobecné povolání křesťanů ke svatosti.

P. Peter Vigne (1670-1740) je zakladatelem Sester Nejsvětější svátosti.

Zenit

ZPRÁVY

Důraz na hodnotovou politiku

Mladí lidovci vyzývají vlastní stranu k důraznějšímu prosazování křesťanských hodnot

Mladí křesťanští demokraté (dříve Junior klub křesťanských demokratů) dokázali, že osvědčené tradiční hodnoty jsou blízké i nastupující generaci křesťansko-demokratických politiků. Na svém celostátním sjezdu ve dnech 25. – 26. září v Liberci přijali řadu usnesení, varujících před nebezpečnými a hazardními trendy v naší společnosti.

MKD ve svých usneseních apelují na všechny poslance a senátory, kteří byli zvoleni za KDU-ČSL, aby nepodpořili návrh zákona o registrovaném partnerství a vyzvali je, aby pokračovali v prosazování ústavní klauzule o ochraně lidského života před narozením.

Mladí lidovci dále vyjádřili znepokojení nad negativními dopady návrhu zákona o životním minimu na ochranu vícečetných rodin. Doporučují vedení KDU-ČSL, aby neprodleně zahájilo kroky, které by odstranily stávající diskriminaci manželské rodiny v systému dávek sociálního zabezpečení či v programech na podporu bytové politiky. Dále apelují na zástupce KDU-ČSL ve vládě, aby nepodpořili zahájení rozhovorů o vstupu

Turecka do Evropské unie, protože případné přistoupení Turecka do Evropské unie by znamenalo zásadní ohrožení její hodnotové a kulturní integrity.

Všechna citovaná usnesení byla přijata na návrhy pražské organizace. Doufejme, že činitelé KDU-ČSL v nich najdou inspiraci a posilu pro další práci.

Za duchovního rádce MKD byl vy-

brán P. Romuald Štěpán Rob, třicetiletý dominikán z Olomouce. V roli předsedy byl potvrzen David Čermák, místopředsedy byli zvoleni Ivo Slavotínek z Olomouce, Petr Jäger z Hradce Králové, Petr Kolář z Brna a Matyáš Zrno z Jižních Čech.

Matyáš Zrno
místopředseda MKD

Bývalý místopředseda Vojtěch Belling a nově zvolený Ivo Slavotínek

Foto: RCM

Národní zpráva o rodině podpořila tradiční model rodiny

Na svém zasedání 15. září vzala vláda na vědomí Národní zprávu o rodině. Tento dokument vypracovaný v Oddělení rodinné politiky Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) shrnuje současnou situaci života rodin v ČR včetně různých forem soužití a analyzuje možnosti jejich podpory.

Zpráva o rodině byla již druhým pokusem o komplexní zmapování tématu. První česká „Zpráva o rodině“ byla vytvořena v roce 2001 Republikovým výborem pro děti, mládež a rodinu. Ta ovšem nebyla vládou projednána. Teprve nový dokument z dílny MPSV byl po zahrnutí připomínek vládou odsouhlasen. Podle vládního usnesení se má stát základem pro vytváření koncepce rodinné politiky.

Podpora tradiční rodiny

Text shrnuje principy, na nichž by měla stát rodinná politika, a věnuje se rovněž popisu dosavadních forem pod-

pory rodiny. Podle vyjádření PhDr. Vojtěcha Bellinga, vedoucího ministerského Oddělení rodinné politiky, stojí za zmínku, že by se podle textu pro státní rodinnou politiku měla stát východiskem podpora rodiny založené na manželském a rodičovském vztahu. Pokud vláda tento přístup zachová, mohl by znamenat výraznou změnu dosavadního zvýhodňování nesezdaných párů. Zpráva kritizuje některé vlivy působící na rodinu, včetně negativního vlivu médií, spotřební orientace a obecného hedonismu dnešní společnosti. Analýza využití jednotlivých nástrojů na podporu rodiny patří mezi nejdůležitější části zprávy o rodině. Zabývá se možnostmi zlepšení rodinné situace prostřednictvím finanční podpory, podporou bydlení, schématem školství, zdravotnictví atd. Zpráva však přináší pro některé také nová překvapení. Jedním z nich může být třeba zjištění existujícího znevýhodnění manželských rodin nejen v systému sociálních dávek,

ale i např. v bytové politice. Nesezdané páry mají dnes v některých případech výrazně snazší možnost získat finanční injekci z podpůrných státních programů. Tento stav by měl být budoucí koncepcí rodinné politiky změněn.

Zpráva se nelíbí vládnoucí ČSSD

Zásadní otázkou je, jaký bude mít přijatá Národní zpráva o rodině reálný dopad. Dokument obsahuje mnohé pravdivé závěry a zjištění, která již podle nedávných reakcí nejsou příliš po chuti teoretikům vládnoucí ČSSD. Není ani příliš divu, neboť tyto teoretici stáli u kolébky totalitní „rodinné politiky“, jejímž hlavním principem bylo umístit všechny rodiče do pracovního procesu a jejich děti do jeslí. Tento postup považuje dodnes vládnoucí strana za správný, jak nám znovu dokázalo současné vládní programové prohlášení. Je tedy těžké cokoliv předpovídat. Fakta, která zpráva o rodině předkládá, však nelze pro jejich závažnost jen tak přehlédnout, proto doufejme, že se ve státní rodinné politice blýskne na lepší časy.

Zdeňka Rybová
zdenka.rybova@catholica.cz

KOMENTÁŘE

ZPRÁVA O STAVU RODIN V ČECHÁCH

Co bolí děti z rozvedených manželství?

Vyrostla jsem v okresním městě na Moravě 70. a 80. let, kde slovo rozvod mělo jednoznačně negativní význam. Bylo to něco, co se občas bohužel stalo, když pro manžele bylo další soužití neúnosné. Už to, že jsme ve třídě měli z 36 dětí pouhé 2, které nežily s oběma rodiči, ilustruje, že šlo o něco výjimečného. Letošní léto jsem ze značné části strávila jako vedoucí na dětském táboře. Protože tábor trval téměř měsíc, s dětmi jsem se docela sblížila. Ti menší hodně povíдали o svých rodičích a já jsem musela radikálně poopravit svou představu o stavu rodin v Čechách.

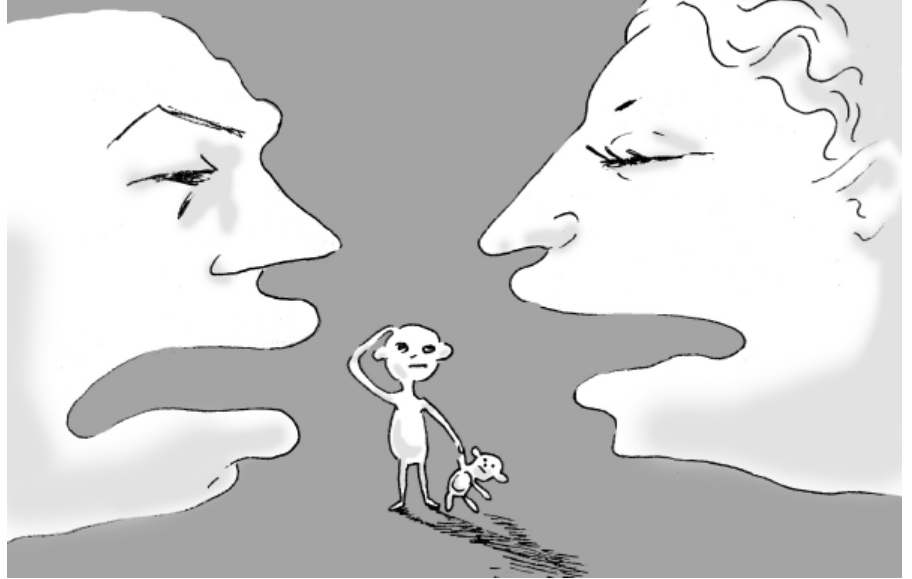
Kdo je „náhradní táta“?

Možná vycházejíc z toho, že člověk nesmí přeceňovat negativní informace z médií a statistik nebo ze svého nenapravitelného optimismu, jsem byla přesvědčena, že Jobovy zvěsti o neutěšeném stavu rodin u nás jsou poněkud přehnané. O to větší bylo moje rozčarování, když mi malé holčičky povíдалy, jak táta mámu zlobil, tak se od něho musely odstěhovat.

Překvapil mne také nový termín pro otčima, kterého děti běžně označují jako náhradního tátu... Po pár rozhovorech, kdy jsme na něco takového narazili, jsem už pokaždé, když z úst dítky padlo mužské jméno, sondaovala: „A to je kdo?“ V mém světě může být nějaký Filip, o kterém mluví šestiletý klouček, třeba bráška, maximálně křeček, v hodně bujně fantazii snad ještě svobodný strýček, který s mladou rodinkou sdílí rodinný dům. Ostatní vedoucí mne ale rychle uvedli do reality. Pro ujasňování rodinných poměrů mezi dvěma dětmi — nevlastními sourozenci — používali terminologii „stejný táta, jiná máma“, nebo „stejná máma, jinej táta“.

Jak v rodině chybí muž...

Počátkem září uváděla ČT reprízu moderovaného diskuzního pořadu *Tykadlo* na téma „Naši se rozvedli“. Hosty pořadu byly děti z rozvedených rodin i děti z rodin zatím úplných, věkově od 6 až do zhruba 15 let. Rodiče reprezentovala paní mezi 30 a 40 lety, která se po rozvodu sama stará o dvě děti školního věku. Diskuze byla pěkně a citlivě moderována a hosté poměrně otevřeně hovořili o potížích, které prožívají. Rozvedená maminka popisovala, jak v rodině v praktických každodenních situacích

Kresba: Edita Krausová

chybí muž — nejen kvůli utahování těsnění a nošení těžkých věcí, ale i mužská, otcovská role, rozhodnost, zásadovost, nadhled.

Cizí člověk

U dětí bylo evidentní, a také to několikrát výslovně zaznělo, že pro ně skuteční rodiče jsou jenom jedni a nenahraditelní, bez ohledu na to, zda spolu žijí a bydlí, nebo ne. I když se snaží pěkně vycházet v rodině s náhradním rodičem, stále to je a vždycky bude cizí člověk: „Tátu to nenahradí, nejde mu říct táto, je to cizí člověk.“

Jde o citové pouto, které je hluboce vepsané v duši a samé přirozenosti dítěte, pouto, které je ideální živnou půdou a prostředím k realizaci bezpodmínečné lásky, která jediná může ukazovat na Boha a k Bohu.

Děti vzkazují: „Nevzdávejte se!“

Děti také svědčily o tom, jak snadno se v době dospívání odděleně žijící rodič dítěti odcizí: že jde o období, kdy se osobnost dospívajícího dítěte tak rychle proměňuje, že je soudně stanovené „vizitace“ nestačí pokrýt.

Mne osobně při sledování pořadu trápila otázka, proč jsou malé děti tak záhy vtahovány do často sobeckých a malicherných konfliktů dospělých. Měly by spíše prožívat pocity bezpečí, jistoty a znát obsah pojmu důvěra. To jsou hod-

noty, které jim mají být do budoucna základem pro život orientovaný tvůrčím a pozitivním směrem. Závěrem diskuze se moderátor ptal dětských hostů, co by vzkázaly dospělým. Většina z nich prosila dospělé, aby se více snažili domluvit, ustoupit:

„...probrat věci do detailu, než se budou rozvádět třeba kvůli blbosti.“

„Když už se budou hádat, aby na sebe moc nekřičeli, ale zkusili si to vysvětlit.“

Zaslechnout statistiky o stoupající rozvodovosti z rozhlasového přijímače při ranní kávě je přece jen neživou informací — jednou z mnoha. Mluvit s živými osobami, které se ve svých životech potýkají s důsledky zavedení „rozvodu na žádost“ je už o něco tristnější. Člověk marně přemýšlí, k čemu jsou toto zpochybnění a naprostá devalvace manželské smlouvy dobré. Vždyť ne každá pouta jsou pouta zajatce. Jsou pouta a omezení, která si sami uložíme s cílem něčeho krásného a trvale hodnotného dosáhnout.

Jenom pláč nepomůže

Pláč však může být prvním krokem ke zvážení politických či právních změn. Každopádně je na lidské rovině třeba vytrvalého příkladu pro ty, jejichž ideály okoraly a prorostly skepsí. Pro ty kdo už nevěří, že je trvalý svazek mezi mužem a ženou možný. A nevěřili byste, jak mnoho jich mezi mými vrstevníky je.

Jana D. Pláteníková

jana.platenikova@catholica.cz

KOMENTÁŘE

K ČEMU SE SVĚT PŘIKLONÍ?

Zamyšlení nad českými reakcemi na nedávno vyšlou knihu „Smrt západu“ od Patricka J. Buchanana, bývalého poradce amerických republikánských prezidentů

Když se za pouhého půl roku po začátku nového století vzedmula dosud největší vlna světového terorismu, říkalo se, že svět už nebude, jaký byl. To se jistě splnilo. Tak rychle padla iluze o stále bezpečnějším životě, pěstovaná zvláště po pádu komunismu. Ve stejné době nastal také velký zlom v nahlížení na populační otázky. Až do roku 2000 se totiž obecně mluvilo o tom, že „nám“ hrozí přelidnění, přičemž se ani nerozlišovaly různé části světa. A jak se zdá, nastává změna i v nahlížení na „moderní západní hodnoty“, jako jsou lidská práva, svoboda, rovnost nebo pokrok.

Nepotřebujeme už víc hmotných statků, ale víc dětí

Nedávno vyšla v českém překladu kniha amerického konzervativního novináře, bývalého poradce republikánských prezidentů Patricka J. Buchanana *Smrt Západu*.

Za povšimnutí stojí objektivní a nezaujatý komentář, který vyšel 31.7.2004 z pera J. Chuchmy v Mladé frontě DNES.

Autor ve svém článku s názvem „Děti nechcete, vymřete“ klidně informuje o Buchananových názorech: USA by si měly dobře hlídat hranice před přistěhovalci a v zájmu patriotismu vystupovat proti globalizaci, proti zkaženému Hollywoodu a pop-kultuře. Bezuzdná nadvláda peněz vede do pekel, nepotřebujeme už víc hmotných statků, ale víc dětí. Homosexualitu lze léčit. Skončil čas omluv, západní člověk se musí začít starat o svou budoucnost. J. Chuchma tyto myšlenky nezavrhuje jako patologicky extrémní (jak bychom to mohli očekávat), i když si vůči nim zachovává odstup a kritičnost. Říká dokonce, že *Smrt Západu* je strhující, byť „nesnesitelná“ četba, že má v sobě silný étos a obsahuje věci, které se mezi námi „nesluší říkat“. To ale není vše.

Komplexy, agresivita a nenávisť

Na téže stránce MF DNES je i článek Emanuela Mandlera s názvem „Evropa na pochodu do záhuby“. Tak vzniká i určitá plasticita, neboť podobně jako Buchanan vidí problémy Ameriky, mluví zde i Mandler o starém kontinentu.

Říká, že Evropané podléhají komplexům lítosti za minulost a vlně pacifismu, který může Západ zničit. Církev, zvláště katolická, by měly Evropu sjednocovat, místo toho však podléhají náboženskému sentimentu. Omluvy papeže prý přispívají k zakrývání skutečnosti, že právě církev podstatně přispěla k rozvoji kultury a tolerance.

Mandler mluví nejen o komplexech, ale i o agresivitě a nenávisti moderních Evropanů. To je opět cosi nového. Zvlášť zajímavé je kladení skryté nenávisti do souvislosti s onou lítostí.

Zdálo by se, že odmítání násilí a časté omluvy se s agresivitou vylučují. To je však právě ten dojem, který klame moderní Evropany. Ti si představují, jak jsou hodní, když odmítají války a násilí minulosti. Ve skutečnosti, psychologicky vzato, bují agresivita právě tam, kde jsou lítostivé komplexy; překonána bývá naopak u lidí zdravě sebevědomých a odvážných.

Smysl pro zdravou míru

Určitě je nejen zajímavé, ale svým způsobem i povzbudivé, že se najednou v tisku objevují pohledy na věci jaksi z druhé strany, jiné, než na jaké jsme si zvykli. Vždyť takové názory byly ještě před pěti lety ihned označeny za extrémní, pokud by se vůbec mohly objevit.

Na druhé straně by nám to mělo být varováním, abychom zase nezaspali dobu, ale měli se na pozoru před skutečným extremismem. Jak je vidět, moderní lidé opouštějí a velmi snadno mění svá stanoviska. Co jim chybí, je zdravá pevnost, což souvisí s nedostatkem smyslu pro zdravou míru. A tak v současnosti vyžadovaná tolerance ke všemu možnému i nemožnému se v mnohém směru může zvrátit v extrém opačný.

Ráj tolerance?

Pro ilustraci nemusíme chodit daleko. Ve zmiňované MF DNES vyšel 14. září článek „Pravda může být pohromou“. Autor Zdeněk Švácha byl k jeho napsání možná inspirován a povzbuzen výše zmíněným textem E. Mandlera. Jde ale mnohem dál. Nebývale odvážně říká, že z tolerance učinil současný Západ modlu, což je cesta do otroctví. Ne-

bojí se i jmenovat: Kolonialismus, rasová, ekonomická a sexuální nerovnost se dnes vykládají jako ničemnosti, jejímiž „obětmi“ jsou černoši, Cikáni, homosexuálové, ženy. Cílem je tu ustavit jakýsi ráj tolerance. Živá a přitažlivá kultura je ale ta, která si udržuje sebevědomí, ne taková, která pasivně lituje svých činů. Lidé z jiných kultur nevnímají její omluvy jako vstřícné kroky ke smíření, ale jako slabost, jíž mohou využít.

Není jedno, kde je pravda

Ale ouha! Pan Švácha to přehnal. Nerozlišuje už třeba ideologii a pravdu. S pravdou má potíže největší, hází ji do jednoho pytle s tolerancí. „Jiná“ náboženství prý mají být podřízena dominantní kultuře. Proč, když je jedno, kde je pravda? A co je vrchol: Pravda prý má katastrofální důsledky. Zde autor dokonce vynáší zradu, lež a sobectví jako nějaké ideály, neboť jimi se prý drží národy. Úlohou osobností prý není mravní čistota, ale vytvoření mýtu, neboť národy potřebují vzory, které je činí silnými.

Myslíme v extrémech

A tak zas jednou můžeme vidět, kam to dochází, když člověk nemá křesťanskou víru a nezná tudíž podstatu pravdy ani její klíčový význam. Jak snadno může propadat falešnému ideálu „vůle k moci“, kterou hlásal Nietzsche, a to bez ohledu na strašné zkušenosti s tímto kulturním bezohledností ve 20. století. Škoda dobrých myšlenek, jež pan Švácha naprosto nedokáže dovést k rozumným závěrům. Dnešní člověk zkrátka myslí v extrémech.

Publikované postoje mění svět

Svět se mění spolu s veřejně hlášenými postoji. Můžeme se těšit z rozumných, byť momentálně neobvyklých názorů, které se opět začínají objevovat. A můžeme snad také doufat, že se do budoucna udrží ve zdravých konzervativních mezích a nestanou se odrazovým můstkem nových revolučních idejí. Abychom pomohli čelit tomuto nebezpečí, měli bychom se učit rozlišovat mezi domnělým a skutečným extremismem.

Vit Cigánek
vit.ciganek@catholica.cz

DOPISY ČTENÁŘŮ

K tématu prolínání náboženství a politického života přišlo do redakce několik reakcí. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nevyjadřují stanovisko redakce.

Politická simonie?

Připadá mi neuvěřitelné, že v Americe probíhá diskuse o tom, zda podávat Nejsvětější svátost veřejným činitelům, kteří jednají v přímém rozporu s učením církve. Pokud někdo svým postojem veřejně deklaruje, že ho část učení katolické církve nezavazuje, je logické, že se musí církev bránit pohoršení. A je jedno, zda se to dělá hlasováním v Poslanecké sněmovně nebo projevy do médií.

Nepřipadalo by vám absurdní, aby se např. ředitel McDonaldu rozčiloval, že ho nechťejí přijmout jako aktivistu v Greenpeace? Stejně absurdní však je, když politik veřejně jedná v rozporu s dobrými mravy, veřejně porušuje svým jednáním základní nauku církve (třeba hlasováním pro uzákonění naprosto nepřijatelných právních norem), ignoruje papežské dokumenty, ale přitom zneužívá kdekou pouť k vlastní prezentaci své zbožnosti před místními věřícími, ba dokonce ve volbách očekává podporu ze strany biskupů. Naopak je však nutné a pro katolíka i zavazující morálně vhodné politické kroky podporovat všemi prostředky, které má k dispozici.

P. F., Praha

Katolíci mohou (a musí!) být kvasem společnosti

Velmi příjemně mne překvapila Vaše zpráva ohledně postupných změn přístupu evropských biskupů k otázce vnášení náboženství do veřejnosti. Ač nejsem zdaleka nadšena vlivem americké kultury na současný svět, zůstává stále zřejmě faktem, že Amerika je asi o jednu generaci před Evropou. V Americe byla před dvaceti lety církev také zastrašená a téměř k ničemu se nevyjadřovala.

Dnes je zde situace zcela odlišná a náboženství má velmi silný vliv ve společnosti. Jsem rád, že se Evropa začíná probouzet a katolická církev zde opět začíná být kvasem společnosti. Je v tom velká naděje, že za deset let už nebudeme ukrývat svou víru za zdmi kostelů a přestaneme zbabělost či lhostejnost lživě nazývat tolerancí a skromností.

P. N., Stříbro

Jasně stanovisko biskupů

Politik má nesmírnou zodpovědnost za chod společnosti a nejedná jako soukromá osoba. Musí tedy počítat, že jeho jednání nemůže být reflektováno pouze za mřížkou zpovědnice.

Chceme-li však od politiků korektní jednání, musí nejprve přicházet od biskupů jednoznačné stanovisko k aktuálnímu dění. Jak dlouho vydrží např. KDU-ČSL se svými dobrými postoji v otázce umělých potratů či registrovaného partnerství, když např. snad ani od jednoho biskupa k otázce letos projednávaného zákona o ochraně lidského života od početí nevyšlo jediné stanovisko? Proč by si měl politik pálit prsty, když si pak akorát vyslouží od hierarchie mlčení a od dezorientovaných věřících až příliš zprofanovanou a lacinou nálepku extrémisty?

S. J., Olomouc

Náboženský život nesmí být záležitostí uzavřeného „soukromí“

Komunisté se u nás snažili zatlačit veškerý náboženský život do soukromí a udělat z něj otázku citového vyžití. Toto pojetí je v naprostém rozporu s katolickou vírou. Život člověka je roztržen na dvě oddělené části: v kostele a ve společnosti.

Avšak už Písmo říká, že nelze sloužit dvěma pánům, jinak se jedním z nich pohrdne. To je přesně ta schizofrenní situace, kdy politik říká, že on osobně je proti umělým potratům, ale nemůže to vnucovat společnosti (příklad uvádím proto, že zrovna mám před sebou RC Monitor, kde jsou tomuto tématu věnovány dvě krátké zprávy, ale jistě by bylo možné najít řadu dalších ilustrací).

Dělník má být světlem Kristovým u lopaty a politik ve sněmovně, na radnici či v médiích. Přestaňme se už konečně schovávat. Katolíci jsou v naší zemi největší jednotnou skupinou s nejmenším vlivem. Přestaňme už věřit komunistům, kteří na své ateistické víře postavili celý volební program, ale křesťanům svou víru vnášet do společnosti zakazují.

M. N., Třebíč

DĚKUJI OTČE

†P. Josef Petřůj

Kostelec nad Orlicí

Otče, ani nevíte jak nám chybí to Vaše: „Oznamujeme láskám Vaším...“ a „...dá-li Pán Bůh zdraví, za týden nashledanou.“, Váš vztah k dětem v kostele a k lidem vůbec. Řadíme Vás mezi lidi, setkání s nimiž považujeme za štěstí. Chybíte nám.

V+M Jurasovi

P. Pavel Dokládál

Koclířov u Svitav

Děkuji Ti, otče Pavle, za vytrvalost při překonávání nepochopení a mnohých jiných obtíží při cestě milostné Sochy P. Marie z Fatimy po našich katedrálách. Kež Ti Pán Bůh dá sílu i v dalších dnech a P. Maria nepřestane shlížet z toho krásného květinového trůnu na zástupy a prosit za ně!

Václav Dvořák

Všem, všem, všem

Pracovní tábory Rovnost, Nikolaj, Vojna a další, vězňice Valdice a další

Děkuji všem kněžím, kteří v komunistických táborech a věznicích tajně celebroidali, zpovídali, učili, podporovali, pomáhali. Zvláště vzpomínám na ty, kdo šli dobrovolně na „tábor smrti“ (L), aby uchránili laiky — otce rodin. Poděkování píšu za svého otce, dr. Josefa Myslivce, který se svobody a s ní internetu už nedožil.

Michaela Freiová-Myslivcová

Mons. Karel Otčenášek a další

Děkuji kněžím, kteří se osvědčili za komunistického režimu a dodnes je mám rád: P. Stanislav Krátký, působil v Brně-Husovicích jako skvělý kazatel a duchovní vůdce mládeže. Posléze vězněn, nyní probošt v Mikulově. P. Oto Mádr, přivedl mne do redakce samizdatové revue Universum. Dlouhá léta vězněn komunisty v nejtěžších žalářích; nicméně úžasné optimistický a inspirující spiritus agens. Arcibiskup Karel Otčenášek; poznal jsem ho na faře v Trmicích a od té doby je mi oporou a příkladem.

Jiří Grygar

Chcete-li poděkovat knězi, který vám v životě pomohl, můžete vyplnit formulář na internetových stránkách <http://dekujiotce.cz> nebo svůj text zaslat na adresu redakce.

KULTURA

KOUZELNÉ ZRCADLO LITERATURY

Koncem října připravuje pražské nakladatelství Velryba první vydání další literární učebnice „Kouzelné zrcadlo literatury“ s podtitulem „Od železné opony k postmoderně“. Autorem celkem čtyřdílné řady je stálý spolupracovník Radia Proglas Jaroslav Blažke, který ji v totalitě mnoho let připravoval pro dobu, kdy bude možné svobodně vyučovat.

Ve čtvrtém dílu představuje Blažke poválečnou tvorbu nejvýznamnějších autorů českých i světových do pádu komunistického režimu. Při výběru textů klade důraz především na nadčasovou hodnotu díla a uvádí

umlčované české tvůrce, o kterých se středoškolští studenti ani dnes běžně nedovědí. Tyto ukázky kontrastují s krátkými pasážemi režimních literátů a vybrané texty doprovázejí dobové dokumenty, pohledy kritiků a nevědění ukázky výtvarného umění. Historický úvod s mnoha zajímavými fakty napsal František Schildberger.

„Kouzelné zrcadlo literatury“ je používáno i jako vysokoškolská učebnice a může být poučným a zábavným čtením i pomůckou pro všechny, kteří se chtějí orientovat v dobrých knihách.

Marie Blažková
marie.blazkova@catholica.cz

Pokorný respekt k řádu

Věrnost tradici není jen mravní povinností vůči odkazu předků, ale je i naší nadějí na rozpoznávání a rozvíjení řádu, abychom vůbec přežili

Autor učebnice Jaroslav Blažke využil svého daru zralého nadhledu a ve čtvrtém pokračování „Kouzelného zrcadla literatury“ zpracoval představení základních historických i kulturních pilířů, o které se v časové posloupnosti opírá každý z dosud vyšlých dílů. V textu označeném jako „Slovo autora“ čtenářům sděluje:

„V jednotlivých dílech *Kouzelného zrcadla literatury* jsme sledovali vývoj světového a českého písemnictví a formování evropské kultury budované na základech antického myšlení a křesťanského náboženství. Racionalismus antického Řecka nás vedl k vědeckému myšlení, ale bral v úvahu i existenci tajemství.

Právní myšlení starého Říma spolu s křesťanskou právní naukou vytvořilo naše pojetí justice a občanství. Křesťanské učení rozvíjí judaistické kořeny: jako vůdčí princip božího stvořitelského díla chápe lásku, všichni lidé – ať jsou to muži nebo ženy, nesejde na původu, národnosti, na barvě kůže, na majetku či politickém přesvědčení – jsou si před Bohem rovni a mají svou nezastupitelnou hodnotu.

Křesťanství v průběhu věků šíří pojem posvátnosti života, odpuštění, rozvíjí vzdělanost, přispívá k odpovědnosti při užívání individuální svobody, a zároveň dbá na rytířskou ochranu a obětavou pomoc slabým a bezmocným. Evropská kultura v průběhu tisíciletí své existen-

ce tak rozvíjí a zpřesňuje své porozumění ŘÁDU.

S novověkem se objevují i závažné pokusy o zpochybnění ŘÁDU, když netrpěliví lidé se nechtějí smířit se zdoluhavým vývojem a posedlí pýchou na vlastní rozum rázem chtějí změnit svět a ŘÁD přizpůsobit okamžité potřebě.

To, co praktikovali nacisté za druhé světové války, zkoušeli již francouzští revolucionáři: ze seškrabané kůže protirevolučních vzbouřenců ve Vendée se vyráběly boty pro úředníky, z jemnější kůže žen rukavičky. Stovky mrtvol byly zpracovány na tuk a mýdlo.

Ve Vendée poprvé uplatnili chemické zbraně – jedovaté plyny a otrávenou vodu. Předobrazem plynových komor byly lodě naplněné venkovany a kněžímí, zavezené doprostřed řeky a potápěné.

Ve dvacátém století vyvrcholily pokusy nastolit v planetárním měřítku ZLOŘÁD: naše země okusila jak nacionalistické běsnění německého fašismu, tak socialistický experiment komunismu. Obě úchylnosti od ŘÁDU se neosvědčily, zato přinesly milionům smrti a obrovskému množství lidí nezměrné utrpení, takže převyšující újmu z křivd, které údajně hodlaly napravit.

Koncem tisíciletí byl ZLOŘÁD vystřídán NE-ŘÁDEM. V literární tvorbě je pro něj dost charakteristická mravní relativita,

dezorientovanost v hledání smyslu života. Jsem přesvědčen, že v době globalizace a s ní spojené konfrontace kultur můžeme obstát pouze tehdy, dokážeme-li si uvědomit, kým jsme a kam chceme směřovat. Věrnost dvoutisícileté tradici není tedy jen mravní povinností vůči odkazu předků, ale i naší nadějí na rozpoznávání a rozvíjení ŘÁDU, abychom vůbec přežili.

Počet stránek v učebnici je limitován – podle čeho autory vybírat? Před vytrvalými literárními autoportrétisty, sepišovatelé témat již dříve zpracovaných – variant podle hesla „znovu a hůř“, před přizpůsobivci tvořícími podle toho „co se může“ a před autory s rozhledem omezeným účinnou ideologickou propagandou a cenzurou dáváme přednost autorům přinejmenším stejně intenzivního uměleckého výrazu a zároveň fascinujícím osobnostem, jako byl např. katolický duchovní Jenáček, jenž při trýznění, jemuž byl vystaven, největší starost měl, aby se mu nezatvrdilo srdce a neztratil schopnost svým trýznitelům odpouštět.

...

Kouzelné zrcadlo literatury se nevyhýbá kříži jako čert, proti vžitým zvyklostem zaměřuje pozornost i na duchovní literaturu s prožitkem transcendence v duchu Exupéryho myšlenky, že člověk činí člověkem to, co ho přesahuje.“

Jaroslav Blažke

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Jihlava: Přednáška o vzniku života

Přednáška Mgr. Marka Váchy na téma *Problematika vzniku života z pohledu biologie a teologie* se koná ve středu 13. října 2004 v 17 hodin v sále Charity na Jakubském náměstí v Jihlavě.

Olomouc: Beseda MSKA a VKH

Společná beseda členů Moravskoslezské křesťanské akademie a Vysokoškolského katolického hnutí nad aktuálními otázkami církevního a spolkového života se koná ve středu 13. října 2004 od 20:15 v centru Aletti v Olomouci.

Praha: Přednášky o sv. Tomáši Aq.

V úterý 19. října 2004 pokračuje nový přednáškový cyklus P. Tomáše Pospíšila OP nazvaný *Sv. Tomáš Akvinský, duchovní učitel*. Přednáška začíná v 19.45 v čítárně pražského dominikánského kláštera. Bližší informace: <http://res.catholica.cz>.

Hradec Králové: Vzdělávací cyklus

Vzdělávací cyklus přednášek pro širokou veřejnost *Svatí – svědkové evan-*

gelia pokračuje v sobotu 23. října 2004 od 9 hodin v Hradci Králové v Novém Adalbertinu. Bližší informace: <http://dti.diecezech.cz> nebo na tel. č. 495 063 428.

Č. Třebová: Konference o výchově dětí

Timothyho Institut a Návrat Domů pořádá konferenci *Bezpodmínečná láska ve výchově dětí*. Hlavní řečník: Dr. Ross Campbell, autor řady knih o výchově dětí. Konference se koná ve dnech 27. – 31. října 2004 v České Třebové. Bližší informace: <http://www.navrat.cz> nebo na tel. č. 257 215 958.

Brno: Teologický seminář

Mezinárodní katolický institut Miles Jesu organizuje seminář o rozpoznávání Boží vůle a životního povolání pro mladé muže v sobotu 30. října 2004 od 9 do 17 hodin v Brně. Bližší informace na tel. č. 543 214 265.

Praha: Rekolekce s P. Augustynem SJ

Rekolekční setkání s P. Józefem Augustynem SJ s tématem *Touha po Otcí a po*

jeho milosrdenství se koná se ve dnech 5. – 7. listopadu 2004 v kostele sv. Vojtěcha v Praze 6. Zájemci o rekolekční setkání se přihlašují písemně nejpozději do 31. října 2004 na adrese: Pastorační středisko sv. Vojtěcha, Thákurova 3, Praha 6, 160 00.

Brno: Konference Zdravé rodičovství

Konferenci na téma *Otcovství: otec v těhotenství, otec u porodu, otec v rodině* pořádá občanské sdružení CENAP v Brně v pátek 26. listopadu 2004. Bližší informace: <http://www.cenap.cz> nebo tel. 543 254 891.

Praha: Modlitební setkání

Od úterý 5. října 2004 probíhají každé úterý a pátek v době od 8:30 do 10:00 modlitební setkání před porodnicí u Apolináře v Praze. Účastníci se modlí za zastavení umělých potratů v této porodnici a za obrácení zdravotnického personálu. Setkání organizačně zajišťuje Hnutí Pro život ČR. Bližší informace: info@prolife.cz nebo na tel. č. 603 976 231.

Liturgická čtení

10. 10. Neděle	2 Král 5,14–17, Žl 98, 2 Tim 2,8–13, Lk 17,11–19 <i>28. neděle v mezidobí</i>		
11. 10. Pondělí	Gal 4,22–24.26–27, Žl 113, Lk 11,29–32 <i>sv. Filip, jáhen</i>	14. 10. Čtvrtek	Ef 1,1–10, Žl 98, Lk 11,47–54 <i>sv. Kalist I.</i>
12. 10. Úterý	Gal 5,1–6, Žl 119, Lk 11,37–41 <i>sv. Radim</i>	15. 10. Pátek	Ef 1,11–14, Žl 33, Lk 12,1–7 <i>sv. Terezie z Avily</i>
13. 10. Středa	Gal 5,18–25, Žl 1, Lk 11,42–46 <i>sv. Teofil</i>	16. 10. Sobota	Ef 1,15–23, Žl 8, Lk 12,8–12 <i>sv. Hedvika</i>

17. 10. Neděle	Ex 17,8–13, Žl 121, 2 Tim 3,14–4,2, Lk 18,1–8 <i>29. neděle v mezidobí</i>		
18. 10. Pondělí	2 Tim 4,9–17b, Žl 145, Lk 10,1–9 <i>sv. Lukáš</i>	21. 10. Čtvrtek	Ef 3,14–21, Žl 33, Lk 12,49–53 <i>sv. Hilarion Veliký</i>
19. 10. Úterý	Ef 2,12–22, Žl 85, Lk 12,35–38 <i>sv. Jan Brébeuf a mučedníci</i>	22. 10. Pátek	Ef 4,1–6, Žl 24, Lk 12,54–59 <i>sv. Nunilona a Alodie</i>
20. 10. Středa	Ef 3,2–12, Iz 12,2–6, Lk 12,39–48 <i>sv. Kornélius</i>	23. 10. Sobota	Ef 4,7–16, Žl 122, Lk 13,1–9 <i>sv. Jan Kapistrán</i>

RC MONITOR – čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Catholica jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti náboženského života římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.catholica.cz>. ISSN: 1214-8458, MK ČR E 15474

Korespondenční adresa redakce: Res Catholica, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@catholica.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. **Redakční rada:** Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Nihil obstat:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Dary lze podle § 15 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit při snížení základu daně.